Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M. Groen
BEL/IOT

Telefoonnummer +31235145610
groenm@noord-holland.nl

Verzenddatum
- 3 JUNI 2021

Kenmerk
1644353/1644355

Uw kenmerk

Betreft: advies Icomos uitbreiding werelderfgoedstatus Stelling van Amsterdam

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
advies ICOMOS over de uitbreiding van de werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Inleiding

Eind juli 2021 vindt een bijeenkomst van het Unesco comité plaats waar deze organisatie een besluit neemt over de uitbreiding van de werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Dit besluit neemt het comité op basis van een advies van ICOMOS, één van de adviesorganen van Unesco. Wij informeren u door middel van deze brief over dit advies. Samengevat acht ICOMOS de uitbreiding Werelderfgoed waardig maar heeft ook een aantal kritische kanttekeningen en vragen over de nominatie. ICOMOS adviseert dan ook nu niet tot inschrijving van de uitbreiding van de werelderfgoedstatus over te gaan maar de kanttekeningen te verwerken en binnen drie jaar opnieuw het dossier in te dienen. Hieronder gaan wij nader in op de voorgeschiedenis en het advies.

Voorgeschiedenis

De provincies Utrecht, Noord-Holland, Gelderland en Noord-Brabant hebben in 2014 hun gedeelde werelderfgoedambitie voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie, als uitbreiding op het bestaande Werelderfgoed Stelling van Amsterdam (SvA), vastgelegd in het 'Pact van Altena 2014-2020'. Het Rijk ondersteunt deze ambitie en heeft het nominatiedossier in januari 2019 aan het Werelderfgoedcomité aangeboden als één dossier: 'Hollandse Waterlinies (significant boundary modification)'. Het besluit op de voordracht, dat genomen zou worden tijdens de werelderfgoedconventie van 2020, bleef uit: de conventie werd als gevolg van de coronapandemie afgelast.

In maart 2021 heeft Unesco besloten de werelerfgoedconventie van 2021 digitaal te laten plaatsvinden en tijdens deze bijeenkomst te besluiten over de nominaties van 2020. Het besluit over de nominaties

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

neemt het Unesco comité op basis van een advies van het adviesorgaan ICOMOS. Dit advies van ICOMOS komt tot stand na een zorgvuldig traject. Standaard elementen zijn de technische evaluatie, waarbij een ICOMOS-missie het genomineerde erfgoed bezoekt, en het stellen van nadere vragen. Doorgaans volgt het Werelderfgoedcomité in zijn besluit het advies van ICOMOS, maar het kan ook afwijken.

Voor de Hollandse Waterlinies werd reeds in 2019 het ICOMOS-adviseringstraject doorlopen: althans, voor wat betreft de technische missie en het stellen van nadere vragen. De vragen van ICOMOS gaven geen aanleiding tot wijzigingen in de begrenzing of selectie van het genomineerde erfgoed. Met het afgelasten van de werelderfgoedconventie van 2020 werd ook het ICOMOS-advies uitgesteld.

ICOMOS advies

ICOMOS geeft in het advies aan dat ze de Nieuwe Hollandse Waterlinie als uitbreiding op de Stelling van Amsterdam Werelderfgoed waardig vinden. Ze stemmen volledig in met de voorgestelde OUV, de Outstanding Universal Value. De internationale experts zijn het met Nederland eens dat met de uitbreiding de uitzonderlijke universele waarde van dit grote erfgoed versterkt wordt.

Aan de andere kant is er ook kritiek op onderdelen van het huidige Nederlandse beschermingsbeleid. ICOMOS vraagt zich af het genomineerde Werelderfgoed wel voldoende beschermd is tegen de grote ruimtelijke druk in sommige delen ervan. ICOMOS vraagt Nederland om nog eens kritisch te kijken naar de bescherming.

Concluderend komt ICOMOS uit op een 'refferal'. Dit betekent dat men het Werelderfgoedcomité adviseert nog niet direct tot inschrijving over te gaan en dat men Nederland vraagt binnen een tijdspanne van maximaal 3 jaar antwoord te geven op de vragen en kanttekeningen. Het Werelderfgoedcomité kan dit besluit overnemen, maar kan ook nog besluiten om het naar boven bij te stellen. Een mogelijke optie is dan inschrijving onder voorwaarden. Dit betekent dat binnen een vooraf bepaalde termijn nog aanvullende stappen genomen moeten worden en informatie aangeleverd.

Consequenties

Als het Werelderfgoedcomité het advies overneemt en het een 'refferal' blijft dan zal Nederland binnen 3 jaar met een nieuw voorstel moeten komen waarin antwoord gegeven wordt op de vragen. In de tussentijd blijven de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie waardevol erfgoed, dat we beschermen en behouden. De Stelling van Amsterdam houdt daarbij de werelderfgoedstatus, daar verandert het advies van ICOMOS dus niets aan.

Vervolg

De komende periode buigt een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers uit de vier provincies en vertegenwoordigers van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, zich over de vragen en kanttekeningen uit het advies van ICOMOS. Omdat het geheel van de Hollandse Waterlinies een groot gebied betreft, kost dit enige tijd. Deze tijd zal worden gebruikt om de ruimte en mogelijkheden te onderzoeken en scenario's uit te

werken voor vervolgstappen. Deze reactie zal worden voorgelegd aan de Liniecommissie en het Rijk. Op basis daarvan wordt een besluit genomen over het vervolg. Tijdens de reeds geplande technische briefing over de Stelling van Amsterdam in de commissievergadering Economie, Financiën en Bestuur van 6 september 2021 informeren wij u verder hierover.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

advies Icomos